

Účinnost poskytování finančního vzdělávání ve školách

23. Dosavadní výzkumy poukazují na souvislost mezi finanční gramotností a ekonomickým a vzdělanostním zázemím rodiny: jedinci, kteří jsou více finančně gramotní, pocházejí častěji z vysoce vzdělaných a finančně gramotných rodin (Lusardi a kol., 2010). Pro dosažení rovnosti příležitostí je důležité nabízet finanční vzdělávání právě těm, kteří by k němu jinak neměli přístup. Školy mají v tomto ohledu dobré předpoklady pro to, aby rozvíjely finanční gramotnost ve všech demografických skupinách a pomohly tak snížit mezery a rozdíly ve finanční gramotnosti (vč. rozdílů mezi generacemi).

24. Stále více zemí zavádí a rozvíjí programy finančního vzdělávání, protože si uvědomují, jaký je význam finanční gramotnosti pro mladé lidi a jakou jedinečnou roli mohou sehrát školní programy na cestě ke zkušenějším a poučenějším budoucím generacím. Tyto programy jsou buď určeny mladým lidem obecně, anebo jsou zprostředkovávány školami - a to na národní, krajské či místní úrovni. Z průzkumu jednotlivých programů finanční gramotnosti podporovaných Evropskou komisí (Habschick a kol., 2007) vyplynulo, že většina z nich byla zaměřená na děti a mládež. Podrobná analýza, kterou provedla podskupina INFE pro finanční vzdělávání ve školách, ukázala, že mezi 32 zeměmi/správními celky, které byly zkoumány, jich 21 realizovalo některé programy ve školách (OECD, bude zveřejněno).

Potřeba dat

25. Aby mohli pedagogové, výzkumníci i tvůrci politik informovat o výzkumech a začleňování programů finančního vzdělávání do škol, aby mohli vymezovat strategie finančního vzdělávání, identifikovat priority a měřit změny v čase, potřebují vysoce kvalitní data mapující úroveň finanční gramotnosti.

26. Několik zemí již provedlo národní šetření finanční gramotnosti ve své dospělé populaci a OECD provedla pilotní ověření dotazníku zachycujícího úroveň finanční gramotnosti mezi dospělými na mezinárodní úrovni (Atkinson a Messy, 2012; OECD INFE, 2011). V současnosti je však k dispozici jen velmi málo dat vypovídajících o úrovni finanční gramotnosti mezi mladými lidmi do 18 let a žádná z těchto dat nelze použít k mezinárodnímu srovnání. To představuje vážný nedostatek. Mladí lidé brzy dospějí a budou muset rozhodovat o stále složitějších a zároveň zásadních finančních otázkách. Abychom lépe porozuměli tomu, nakolik jsou tito mladí lidé připraveni čelit novému a měnícímu se ekonomickému prostředí, je nezbytné mít k dispozici údaje mapující jejich schopnosti si v tomto prostředí poradit.

27. Vytvořením robustního a účinného nástroje pro měření finanční gramotnosti mladých lidí získáme informace na národní úrovni, které mohou odhalit, zda je současný přístup k finančnímu vzdělávání efektivní. Šetření může především pomoci identifikovat oblasti, na které je potřeba se ve školách nebo v rámci mimoškolních aktivit či programů zaměřit, abychom všem mladým lidem umožnili se dostatečně připravit na finanční rozhodování, které je v dospělosti čeká. Kromě toho je možné šetření využít jako výchozí bod, podle kterého se v budoucích letech bude měřit úspěch a podle kterého se budou hodnotit školní i jiné programy.

28. Šetření na mezinárodní úrovni pak přináší pro tvůrce politik a další zájmové skupiny další výhody. Srovnáním úrovně finanční gramotnosti mezi zeměmi budeme mít možnost vysledovat, které země dosahují nejvyšší úrovně finanční gramotnosti. Bude tak možné začít mapovat, které národní strategie a osvědčené postupy jsou obzvláště účinné a identifikovat příklady dobré praxe. Kromě